Dosarul nr. 5r-2680/2023
4-23062311-12-5r-02052023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

12 octombrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
În componența:
Președintelui ședinței, judecătorul Olga Bejenari
Grefier Melisa Gaidanov
Cu participarea:
Agentului constatator din cadrul Comisiei administrative pe lîngă Pretura sectorului Buiucani Lilia Gîrbu-Țurcan
În lipsa:
Petiţionarei Mariana Dvornic
(în privința căreia au fost întreprinse măsurile necesare şi de rigoare privind citarea legală)

examinând în ședința de judecată publică contestația înaintată de **Dvornic Mariana *****, data nașterii *****, IDNP *****, domiciliată în *******, împotriva hotărârii nr. 956 din 21 martie 2023, cu privire la aplicarea sancţiunii contravenţionale cu amendă în mărime de 40 unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 2 000 lei, emisă de către Comisia administrativă din cadrul Preturii sectorului Buiucani, pe semnele contravenției prevăzute de art. 181 din Codul contravențional,

c o n s t a t ă:

La 21 martie 2023, Comisia administrativă de pe lângă Pretura sectorului Buiucani, mun. Chişinău, a emis hotărârea nr. 956, prin care Dvornic Mariana a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției prevăzute de art. 181 din Codul contravențional, fiindu-i aplicată o sancțiune cu amendă în mărime de 40 unități convenționale, ce reprezintă echivalentul sumei de 2 000 lei *(f.d. 9)*.

La 06 aprilie 2023, cu nr. de înregistrare „3-02/1-937”, petiționara Dvornic Mariana, a înaintat o contestație împotriva hotărârii nr. 956 a Comisiei administrative din 21 martie 2023, prin care a solicitat anularea hotărîrii nr. 956 din 21 martie 2023 a Comisiei Administrative a Preturii sectorului Buiucani, mun. Chișinău și încetarea procesului contravențional *(f.d. 2-3)*.

În motivarea contestației se invocă că *la 21 martie 2023, Comisia Administrativă a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău a emis hotărârea nr. 956 privind aplicarea sancțiunii contravenționale în privința lui Dvornic Mariana pentru încălcarea prevederilor art. 181 din Codul contravențional. Nu este de acord cu Hotarârea nominalizată și consideră că urmează a fi anulată din următoarele considerente: la 21 martie 2023, a fost sunată de mama sa (ea fiind la muncă în România, deja de peste 5 ani) care a informat-o că a fost citată la o ședință în cadrul Preturii Buiucani. Ulterior, la 23.03.2023 a recepționat prin poștă Hotărârea nr. 956 din 21.03.2023 a Comisiei Administrative a Preturii sect. Buiucani pentru încălcarea prevederilor art. 181 din Codul contravențional. A primit poza la Hotărârea sus menționată și a aflat că a fost sancționată pentru insalubrizarea de o perioadă îndelungată a teritoriului adiacent bunului imobil din str. Călărași 10, persistă vegetație și frunze uscate.*

Menționează faptul că nu are copaci pe teritoriul adiacent bunului său imobil. Într-adevăr uneori pe timp de vânt zboară spre ei frunze de la copacii vecinului de vis-a-vis, dar și vecinii sunt de obicei responsabili și le strâng. Nu-i este clară poziția agentului constatator care indică la insalubrizarea pe o perioadă îndelungată. Ea într-adevăr este plecată din țară, dar revine pe perioade scurte în vizită la mama sa care locuiește în imobilul dat. Mama sa fiind pensionară, toată ziua este acasă. Niciodată nu a primit vreo avertizare sau nu a fost vizitată de agentul constatator. De fapt, ea permanent are grijă de teritoriul adiacent, sădește flori, le udă, face curat.

Agentul constatator n-a constatat cine se face vinovat de situația insalubră, nu a dovedit vina ei în comiterea contravenției prevăzute la art. 181 din Codul contraveţional prin probe veridice. Astfel, că și Hotărârea nr. 956 din 21.03.2023 a Comisiei Administrative a Preturii sect. Buiucani urmează a fi anulată, iar procesul contravențional pornit urmează a fi încetat în baza art. 461 din Codul contravențional.

În drept, contestația este întemeiată în baza prevederilor art. 8, 10, 440, 448, 460, 461 din Codul contravențional.

Instanța de judecată menționează că contestația și materialele dosarului contravenţional au fost expediate în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), fiind repartizate judecătorului Bejenari Olga la 02 mai 2023, ora 16:45 min. *(f.d. 22)*.

Petiționara Dvornic Mariana, în cadrul ședinței de judecată fiind legal citată prin citație cu aviz de recepție recomandat, care a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea „*nereclamat*”, nu s-a prezentat în ședința de judecată, însă prin cererea din 15 septembrie 2023, a solicitat examinarea cauzei contravenționale în lipsa sa, pe motiv că se află peste hotarele țării și este în imposibilitate de a se prezenta.

Prin urmare, având în vedere respectarea procedurii de citare legală a petiționarului, conform art. 455 alin. (3) din Codul contravențional, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa petiționarului.

Agentul constatator din cadrul Secţiei agenţi constatatori a Preturii sectorului Buiucani, mun. Chişinău, Gîrbu-Țurcan Lilia, în cadrul ședinței de judecată din 12 iunie 2023, s-a prezentat însă pentru ședința respectivă a fost depusă cerere de amînare de către petiționara Dvornic Mariana, fiind amînată respectiva ședință de judecată pentru 15 septembrie 2023, ora 09:00, fapt despre care agentul constatator *Gîrbu-Țurcan Lilia* a cunoscut, ceea ce se confirmă prin semnătura acesteia pe recipisă *(f.d. 33).* Astfel, deși agentul constatator a cunoscut despre ședința fixată, nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării, astfel având în vedere că a fost respectată procedura de citare legală, instanța de judecată potrivit art. 455 alin. (2) din Codul contravențional a dispus examinarea cauzei în lipsa agentului constatator, cu remiterea ulterioară a copiei hotărârii.

Subsecvent, instanţa mai precizează că în partea ce ține de citarea participanților, este pertinentă şi jurisprudenţa CtEDO, care în cauza *Ponomariov împotriva Ucrainei* a evidenţiat că ţine de obligaţia părţilor de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoştinţă, iar mai mult, Curtea reaminteşte că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunţă, în mod expres, la dreptul de a se prezenta în instanță şi de a se apăra (cauza *Poitrimol împotriva Franţei*, hotărârea din 23 noiembrie 1993, § 31), or atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanţă, sau acordul de examinare a cauzei în baza materialului existent.

La fel, instanța de judecată reține că comunicarea actelor judiciare, în măsura în care este un act de comunicare între organul judiciar și părți, are loc pentru a permite părților, dacă e cazul, să declare recurs (*Diaz Ochoa împotriva Spaniei*, 22 iunie 2006, § 48, și *S.C. Raissa M. Shipping SRL împotriva României*, 8 ianuarie 2013, § 30) şi respectiv, instanțele trebuie să întreprindă tot posibilul care într-un mod rezonabil să citeze părțile și să se asigure că acestea sunt la curent cu procedurile la care participă (*Ovuş împotriva Turciei*, 13 octombrie 2009, § 48).

Analizând contestația, materialele relevante ale cauzei și verificând procesul-verbal cu privire la contravenție sub aspectul îndeplinirii condițiilor de

fond și de formă prevăzute de lege pentru valabilitatea sa și coroborând menţiunile agentului constatator la materialele dosarului contravenţional, instanța de judecată reține următoarele.

În fapt, prin hotărârea nr. 956 a Comisiei administrative de pe lângă Pretura sectorului Buiucani, mun. Chişinău din 21 martie 2023, Dvornic Mariana a fost sancționată contravențional, incriminându-i-se săvârșirea contravenției prevăzute de art. 181 din Codul contravențional, iar în acțiunile acesteia a fost reţinut potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. PC 006269 din 26 decembrie 2022, faptul că la 30 noiembrie 2022, ora 10:05, nu a salubrizat de o perioadă îndelungată teritoriul adiacent din str. Călărași 10, sectorul Buiucani, de vegetație și frunze uscate, fapt ce reprezintă încălcarea regulilor de asigurare a curățeniei în orașul Chișinău, prin ce a ignorat prevederile pct. 91.3 din Regulamentul aprobat prin Decizia Consiliului Municipal Chişinău nr. 12/3 din 23 iulie 2020 *(f.d. 15).*

Contestația împotriva hotărârii nr. 956 a Comisiei administrative de pe lângă Pretura sectorului Buiucani, mun. Chişinău din 21 martie 2023, a fost depusă de către petiționar la 05 aprilie 2023 potrivit datei de pe ștampila aplicată pe plic (f.d. 7), fiind înregistrată la 06 aprilie 2023 cu nr. de intrare „3-02/1-937”, adică cu respectarea termenului de 15 zile, prevăzut de art. 448 alin. (1) din Codul contravențional.

În drept, instanţa notează că în conformitate cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În baza art. 440 alin.(1) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Subsecevent, cu referire la probe, art. 425 alin. (6) lit. c) din Codul contravenţional, consacră că *nu pot fi admise ca probe informaţiile acumulate prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare*.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

Aşadar, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei*, § 35, 1 februarie 2005; *Angel împotriva României*, § 52, 4 octombrie 2007 sau *Ozturk împotriva Germaniei* din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată a verificat legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie cu seria și nr. PC 006269 din 26 decembrie 2022.

Sub aspectul legalității procesului-verbal cu privire la contravenţie, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, la fel prin prisma *art. 445* din Codul contravențional.

În acest mod, instanţa statuează că potrivit art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, *celelalte încălcări ale art.443* sau *ale altor norme imperative* din prezentul cod *pot să ducă la nulitatea procesului-verbal* cu privire la contravenţie doar în cazul în care *acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.

Respectiv, din verificarea procesului-verbal cu privire la contravenţie, instanţa precizează că agentul constatator nu a consemnat integral datele de contact a martorului asistent, indicând doar textul „Sturza Constantin” în rubrica 1, iar la rubrica 2 fiind indicat un număr de telefon, ce nu mai reprezintă circumstanţe

insignifiante şi nerelevante în raport cu fondul cauzei, deoarece afectează grav dreptul persoanei acuzate de a participa în contradictoriu la cercetarea unor probe, să pună întrebări şi să ridice obiecţii cu referire la poziţia acuzării, iar agentul constatator nu s-a prezentat în mod dezinteresat în şedinţă de judecată pentru a-şi motiva poziţia acestuia sau eventual să asigure prezenţa martorului asistent, în cazul unei solicitări a apărării.

Or, potrivit art. 443 alin. (6) din Codul contravenţional, se constată că faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicîndu-se şi datele de identitate ale acestuia *(numele, prenumele,* ***adresa de domiciliu*** *şi numărul de telefon)*. În lipsa unui martor, agentul constatator va consemna motivele care au condus la încheierea procesului-verbal în acest mod.

Prin urmare, instanţa constată că agentul constatator a încălcat condiţiile imperative expuse la art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, expuse *supra*, precum şi a prevederilor art. 443 alin. (6) din acelaşi cod, refuzând să indice datele de identitate ale martorului şi anume ***adresa de domiciliu***, iar în şedinţă de judecată nu s-a prezentat, în scopul argumentării acţiunilor.

Or, în condiţiile existente şi într-o eventuală imposibilitate a invitării martorului asistent, instanța de judecată reține dubii rezonabile că procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit și perfectat anume în absenţa făptuitorului într-un mod diligent şi nu arbitrar, iar argumentele respective nu pot prevala faţă de imperativitatea prevederilor art. 445 din Codul contravenţional, care în speţă presupune atragerea nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Subsecvent, necesitatea introducerii datelor nominalizate sunt dictate inclusiv de art. 388 alin. (8) din Codul contravenţional, potrivit căruia, în cazurile prevăzute de lege, agentul constatator este obligat să asigure participarea la acţiunile procesuale *a persoanelor dezinteresate*, cu capacitate de exerciţiu deplină (*martori asistenţi*), pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate, iar la caz s-a recurs la aspectul formal al încheierii procesului verbal, ce impune dubii rezonabile privind dezinteresul martorului invocat.

În alt context, instanţa atestă că decizia de sancţionare a fost adoptată în lipsa petiţionarului, care nu a fost citat la momentul întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenţie sau cel mult nu se atestă o dovadă certă a acestui fapt, că ar fi fost citat pentru 26 decembrie 2022, data când a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, din materialele cauzei se atestă prezența unei citații doar pentru data de 08 decembrie 2022 (f.d. 17).

Respectiv, instanţa mai consideră că o omisiune gravă se atestă la materialele cauzei prin lipsa unei argumentări legale a constatării faptei şi întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenţie, anume în absenţa

făptuitorului, ce reiese exclusiv din lipsa dovezii invitării persoanei vizate de la adresa de domiciliu stabilită în cadrul examinării cauzei de către agentul constatator.

Din materialele dosarului contravențional, instanța reține că, potrivit scrisorii nr. CA-353/H din 23 martie 2023, de către secretarul comisiei administrative, a fost remisă copia hotărârii nr. 956 din 21 martie 2023, adoptată pe cauza contravențională conform art. 181 din Codul contravențional spre cunoștință și executare către Dvornic Mariana. În subsidiar, instanța notează că la materialele dosarului nu este prezent avizul de recepție, prin care destinatarul a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria și nr. PC 006269 din 26 decembrie 2022 și hotărârea nr. 956 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale din 21 martie 2023.

Pe cale de consecință, instanța atestă lipsa unei citații privind invitarea la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție cu participarea făptuitorului.

În concordanţă cu cele expuse, instanţa notează că agentul constatator a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria și nr. PC 006269 din 26 decembrie 2022, fără a dovedi citarea făptuitorului, în acest sens agentul constatator eşuând în a demonstra faptul înmânării înştiinţării oficiale.

Aşadar, instanţa consideră că agentul constatator a adoptat o poziţie parţial arbitrară de a constata faptele în lipsa persoanei Dvornic Mariana şi nu a întreprins nici o acţiune în scopul citării legale a făptuitorului în cadrul examinării, pentru a verifica versiunea sa, cerceta probele apărării sau asculta obiecţiile sale şi constatării contravenţiilor incriminate, iar atragerea unui martor asistent la fel este pusă la dubiu, în condiţiile suspiciunii de prezenţă a unui interes în cauza pendinte.

În argumentare, instanţa notează că potrivit art. 382 alin. (1) şi (3) din Codul contravenţional, citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional şi se face în aşa fel ca *persoana chemată să primească invitaţia cu cel puţin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în faţa autorităţii respective*, însă la caz, în modalitatea notificării neefectuate de agentul constatator pentru data cînd a fost întocmit procesu-verbal cu privire la contravenție, s-a eşuat în acest context şi prin urmare făptuitorul nu a putut să informeze autoritatea, indicând motivul, precum şi să convină cu privire la data şi ora când se va putea prezenta, ce reprezintă o omisiune care afectează grav fondul cauzei şi îndeosebi dreptul acuzatului de a fi informat despre învinuirile aduse, în lumina dreptului său la apărare şi a egalităţii armelor ca parte a unui proces echitabil.

În concordanţă cu cele expuse, Curtea Europeană a Drepurilor Omului a susținut că o acuzație înseamnă nu numai notificarea oficială a unei prezumții că o persoană a comis o faptă penală, dar și orice măsură care afectează substanțial

situația suspectului (a se vedea *Padin Gestoso împotriva Spaniei (dec.)*, 8 decembrie 1998).

Prin urmare, instanţa conchide că este obligația pozitivă a autorităților statului de a informa persoana referitor la învinuirea adusă, or înaintarea unei acuzări sunt în corelație directă cu dreptul acuzatului de a participa la cazul de învinuire a sa într-o faptă ilicită, mai ales în situaţia în care soluţia a fost adoptată de agentul constatator şi a fost remis pentru examinare unui alt organ, ce impune că soluţionarea cazului prin aplicarea unei amenzi, a avut loc exlusiv în lipsa făptuitorului şi nu au fost desfăşurate nici o acţiune pentru a asigura examinarea diligentă a procesului contravenţional.

De asemenea, referitor la citarea pesoanei, în cauza *Ziliberberg împotriva Moldovei (1 februarie 2005, nr. 61821/00, par. 40)*, Curtea a arătat că art. 6 al Convenţiei, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal, ce include *inter alia* nu doar dreptul de a fi prezent, dar şi de a asculta şi a urmări procesul, iar acest drept face implicit parte din esenţa conceptului procedurii contradictorii şi poate fi, de asemenea, dedus din garanţiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) şi (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 - *„să se apere el însuşi”*, *„să întrebe sau să solicite audierea martorilor”* şi *„să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba folosită la audiere”*.

În acest mod, ca şi în speţa Ziliberberg, instanţa opinează că este dificil de a vedea în această cauză cum Dvornic Mariana ar fi putut să-şi exercite aceste drepturi fără a fi prezentă în această cauză, or în esenţă, ultima pur şi simplu nu a putut face acest lucru, deoarece nu a fost informată anticipat despre examinarea cauzei sale.

Astfel, instanţa iterează că în ansamblu, agentul constatator nu s-a conformat dispozițiilor legale şi imperative ale art. 443 alin. (6) din Codul contravențional, potrivit căruia *faptul absenţei persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravențional* ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal *se consemnează în procesul-verbal* şi *se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor*, indicându-se şi datele de identitate ale acestuia *(numele, prenumele,* ***adresa de domiciliu*** *şi numărul de telefon)*, de la care nu se admit derogări.

În consecutivitate, instanţa interpretează prevederile enunţate în modul că în toate cazurile organul de constatare urmează iniţial să se asigure de întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie în prezenţa făptuitorului şi doar ulterior, motivând lipsa acestuia, poate recurge deja la adoptarea acestui act în absenţa persoanei vizate.

Astfel, instanţa iterează că o asemenea omisiune a agentului constatator privind lipsa invitării făptuitorului la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie nu mai poate fi apreciată ca fiind irelevantă sau insignifiantă în raport

cu fondul cauzei, or în acest mod s-au cauzat repercusiuni evidente dreptului făptuitorului la apărare, de a participa la administrarea probelor, să înainteze obiecţii, cereri, demersuri, să ia cunoştinţă de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să ceară completarea lui cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate şi inclusiv altor garanţii, care sunt imperativ şi expres stipulate în art. 384 alin. (2) din Codul contravenţional.

Mai mult ca atât, conform alin. (3) din ultimul articol, realizarea de către persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional a drepturilor sale ori renunţarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei şi nicidecum în opinia instanţei, nu poate avea consecinţe nefavorabile pentru ea.

La fel, potrivit art. 378 din Codul contravenţional, în procesul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să asigure părţilor şi altor participanţi la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condiţiile prezentului cod.

Aşadar, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin acţiunile agentului constatator, în lipsa motivelor pentru care s-a recurs la adoptarea acesteia în lipsa făptuitorului şi suspiciunilor ridicate de instanţă faţă de martorul asistent în proces, instanţa opinează că legea contravenţională a fost aplicată în mod extensiv, arbitrar, neechitabil şi exclusiv defavorabil faţă de Dvornic Mariana, fapt interzis de lege, prin ce a încălcat drepturile şi libertăţile constituţionale ale persoanei acuzate, care în final afectează iremediabil şi esenţial fondul cauzei.

În subsidiar, instanţa mai concretizează că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit și perfectat în absenţa făptuitorului/petiționarului, inclusiv fără să-i fie aduse la momentul întocmirii drepturile și obligațiile lui prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din Codul, precum și decizia de sancționare, fapt confirmat prin lipsa semnăturii acestuia în toate rubricile necesare din procesul-verbal cu privire la contravenție și din hotărârea nr. 956 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale din 21 martie 2023.

Instanţa mai statuează că în aceste cazuri şi prin indispensabilitatea asigurării principiului *egalităţii armelor*, care reprezintă unul dintre elementele inerente conceptului de proces echitabil, ce presupune ca fiecărei părţi să i se dea posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă faţă de adversarul său (*Foucher împotriva Franţei*, § 34; şi *Bulut împotriva Austriei*; *Bobek împotriva Poloniei*, § 56; *Klimentyev împotriva Rusiei*, § 95).

De altfel, cu referire la caz, Curtea a stipulat că *necomunicarea probelor în adresa apărării* poate aduce atingere egalităţii armelor *(precum şi dreptul la o*

procedură contradictorie) (*Kuopila împotriva Finlandei*, § 38, în care apărarea nu *a avut posibilitatea de a face observaţii asupra unui raport suplimentar al poliţiei*).

Astfel, în materie penală, art. 6 § 1 din Convenţie se suprapune cu drepturile specifice garantate de art. 6 § 3, de exemplu, dreptul de a adresa întrebări martorilor, iar dreptul la o procedură penală contradictorie implică, pentru acuzare ca şi pentru apărare, facultatea de a lua cunoştinţă de observaţiile sau mijloacele de probă prezentate de cealaltă parte şi în plus, art. 6 § 1 mai impune organelor de urmărire penală să comunice apărării toate probele relevante de care dispun, fie incriminatorii, fie discriminatorii [*Rowe şi Davis împotriva Regatului Unit (MC)*, § 60].

Având în vedere cele constatate, instanța apreciază că petiţionarul nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privinţa căreia există deja o suspiciune de neautenticitate prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art. 384, 388 şi 443 alin.(6) din Codul contravențional, care sunt norme de procedură esențiale în prezentul caz, iar din acest considerent, nu se mai impune nici analiza altor motive de fapt invocate de către petiţionar, care fac obiectul fondului cauzei şi nici probele acumulate.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, este statuat că *alte încălcări ale art.443* sau *ale altor norme imperative* din prezentul cod, pot să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, doar *în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.

Respectiv, conform art. 381 din Codul contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar cu referire la probe, art. 425 alin. (6) din acelaşi Cod, consacră că *nu* pot fi admise ca probe *informaţiile acumulate prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare*, iar conform alin. (2) din acelaşi articol coroborat cu prevederile art. 442 şi 443 din acelaşi cod, *procesul-verbal cu privire la contravenţie reprezintă un mijloc de probă*, prin care au fost stabilite anumite circumstanţe de fapt.

În continuare, potrivit art. 461 alin. (2) din Codul contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) doar dacă se constată că *lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție* afectează *în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată*.

În această ordine de idei, instanța de judecată a constatat încălcarea prevederilor art. 384, 388 şi 443 alin. (6), iar în temeiul prevederilor art. 425 alin. (6) şi 445 alin. (2) din Codul contravențional, va admite contestația împotriva hotărârii nr. 956 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale din 21 martie 2023, motiv pentru care va declara nulitatea procesului-verbal cu privire la

contravenție cu seria și nr. PC 006269 din 26 decembrie 2022 şi a hotărârii nr. 956 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale din 21 martie 2023, din motivul constatării lipsei unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu a putut fi înlăturată de către instanța de judecată, cu încetarea procesului contravenţional din aceleaşi motive.

În conformitate cu prevederile articolelor 395 alin. (1) pct. 2), 443, 445 alin. (2), 461 alin. (2), 448 și 461-463 din Codul contravențional, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite contestația depusă de **Dvornic Mariana ******* împotriva hotărârii nr. 956 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale din 21 martie 2023 emisă de către Comisia administrativă de pe lângă Pretura sectorului Buiucani, mun. Chişinău, pe semnele contravenției prevăzute de art. 181 din Codul contravențional, prin care Dvornic Mariana a fost sancţionată cu amendă în mărime de 40 (patruzeci) unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 2 000 (două mii) lei.

Se declară nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. PC 006269 din 26 decembrie 2022 și a hotărârii nr. 956 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale din 21 martie 2023, întocmite în privința lui **Dvornic Mariana ******* pe semnele contravenției prevăzute de art. 181 din Codul contravențional, din motivul admiterii de agentul constatator a încălcărilor prevăzute de art. 443 şi ale altor norme imperative, care afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui **Dvornic Mariana *******, pe semnele contravenției prevăzute de art. 181 din Codul contravențional, din motivul lipsei unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție, care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 (cincisprezece) zile, la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,
judecătorul **Olga BEJENARI**